

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UPA2024/35

11. April 2024

Kristian Jeremiassen

Forslag til: Inatsisartutlov om fiskeri

(Naalakkersuisoq for Fiskeri og Fangst)

2. behandling.

Siden Inuit Ataqatigiits stiftelse, har vi altid den politik, at samtlige ressourcer i vores land tilhører det grønlandske folk, ligesom vi har arbejdet for, at alle de værdier der skabes af disse, kommer alle i samfundet til gode.

Vi har ligeledes altid arbejdet for, at den politiske og økonomiske udvikling af vores land skal ske på en menneskelig, social og miljømæssige bæredygtig grundlag.

Det vil sige at der skal helhedsorienteret fokus på bæredygtighed – Ligesom fiskeriet og udnyttelse af ressourcer skal ske på en miljømæssig-, social-, kulturelt- og økonomisk bæredygtigt grundlag.

Vi mener at disse Inuit Ataqatigiits værdier og målsætninger er centrale elementer i Naalakkersuisuts forslag til fiskerilov, som vi nu behandler i forbindelse med andenbehandlingen af forslaget.

Inuit Ataqatigiit har bemærket den offentlige debat om at Royal Greenland's årsberetning efter 1. Behandlingen af lovforslaget. Det er naturligt. Det har vist sig, at man fra politisk hold skal have en forstærket handling overfor dette selskab som har vigtig rolle for samfundet. Vi er særdeles utilfredse med at selskabet bruger samfundets midler til investering i andre lande hvor de efterfølgende har tabt penge, vi kræver at selskabet skal i dette land virke til gavn for samfundet og fiskeriet. Vi vil benytte lejligheden til stærkt at opfordre Naalakkersuisut om at arbejde for, at selskabet skal være med til at fremme fiskeriet her i landet. De samfundsejede virksomheder har øget forpligtelse til at føre en gennemsigtig økonomisk styring, vi forventer stærkt at de er i stand til at leve op til dette i deres årsberetning.

Selskabet skal have mere situasjonsfornemmelse og lydhør overfor samfundet, i et tidspunkt hvor økonomien er ramt som følge af krige i verden, og jeg vil påpege, at vores samfundsejede virksomhed givet bonus til medarbejdere, dette

INUIT ATAQATIGIIT

INATSIARTUNI

giver udtryk for selskabets manglende forståelse for samfundssituationen. Hvis dette ikke skal gentages er der behov for skærpet styring. Det kan ikke forsvares eller retfærdiggøres at give bonus til medarbejderne mens virksomheden leverer røde tal.

Fiskeriet er det altoverskyggende fundament inden for vores erhvervsliv og vil være det i mange år endnu.

Vi har gennem mange år drøftet det kommende fiskerilov, og denne årelange debat har blandt andet medført usikkerhed indenfor erhvervet, idet man forud for beslutningen ikke har haft viden om hvilket udviklingstiltag der skal ske i erhvervet.

Derfor drøfter vi her i Inatsisartut nu endelig den nye fiskerilov som vi har debatteret i en lang årrække og som har været fremført under valgkampe og vil træffe en afgørende beslutning om den og Inuit Ataqatigiit har følgende bemærkninger ved andenbehandlingen af lovforslaget.

I forbindelse med vores indlæg ved førstebehandlingen af forslaget fremførte vi flere synspunkter og ønsker. Disse har vi arbejdet med ved udvalgsbehandlingen og nogle af disse vil vi fremføre her ved andenbehandlingen.

Vi er tilfredse med at vi endelig kan sætte en tyk streg under det som Naalakkersuisut i lovforslaget har understreget; nemlig at vores ressourcer – vores fisk – tilhører det grønlandske samfund. At det grønlandske folk har den fulde ejerskab af kvoterne, det vil sige at man her sætter en tyk streg under på, at de ejes 100 % af hjemmehørende personer/selskaber. Inuit Ataqatigiit har altid arbejdet for dette og vi vil understrege at vi støtter dette initiativ.

Ligeledes er vi tilfredse med, at en dispensationsmulighed for et udenlandsk ejerskab i forslaget nu fjernes efter et flertal i udvalget har fremsat sin opfordring herfor, dermed sættes der en tyk streg under på, at ejerskab kræver at ejerne er hjemmehørende her i landet.

Igennem mange år har man drøftet, at man skal sætte en begrænsning for den stadigvæk voksende kvotekonzentration.

Gennem nedsættelse kvoteloftet samt ved at fjerne mulighed for at kunne have indirekte ejerskab – kort sagt, man kommer væk fra øget kvotekonzentration og går over til spredningen af kvoteejerskab, og det støtter Inuit Ataqatigiit.

Vi ser det som positivt at man i lovforslaget fjerner ubegrænset og kort sagt ejerskab af kvoter til evig tid. Derved vil man på et givent tidspunkt lave en

INUIT ATAQATIGIIT

INATSIARTUNI

nyordning på kvoter gennem at man på lovgivningen har bestemt klare bestemmelser om hjemtagelse af kvoter. Under vores arbejde i udvalget kom det frem, at man på den eksisterende lov, som vi nu vil ændre, ingen klare rammer har for det, hvilket har medført usikkerhed. For her er der tale om forskellige fortolkninger. Derfor anser disse klare skridt som skridt hen mod en løsning.

Vi vil understrege at vi støtter det man blandt jollefiskere har debatteret gennem mange år, nemlig olympiske kvoter og at man for jollefiskere og andre der har lyst, gennem loven indfører mulighed for at kunne komme over til IOK. Vi er ligeledes tilfredse med at man åbner op for at det kan ske gennem frivillighed.

Inuit Ataqatigiit støtter fuldt ud initiativet om at overgå til en klar og gennemsigtig forvaltning. Det er helt på sin plads, at samfundet vil få mulighed for at kunne følge med i, hvordan deres ejendomme bliver forvaltet.

Man har i forbindelse med lovforslaget haft en stor debat om særbehandling af det samfundsejede virksomhed Royal Greenland.

Inuit Ataqatigiit har haft klare udmeldinger om, at der skal findes en helhedsorienteret kompromisløsning om de forskellige holdninger.

Nu har man på udvalgets betænkning i forbindelse med andenbehandlingen af lovforslaget fremkommet med en klar løsning, idet man på side 5 har klar udmelding om Royal Greenland som lyder:

"Efter at have gennemgået forslaget, konkluderer udvalget, at det er vigtigt at sikre lige konkurrencevilkår for alle aktører. Derfor anbefaler udvalget, at man i fremtidige kvoteallokeringer tager højde for at skabe ens konkurrencebetingelser for både Selvstyrejede og private virksomheder".

Denne holdning fra udvalget anser vi som en sikring af, at man ikke kommer til at ramme mange bosteder uhensigtsmæssigt, idet vi under udvalgsarbejdet har konstateret, at en kort overgangsperiode vil have negative konsekvenser for mange bosteder. Og på den anden side har ligebehandling fyldt meget under debatterne i udvalget, hvilket man nu tager skridt til.

Lige siden offentliggørelsen af lovforslaget har vi bemærket at der har været advarsler fremme om at skulle lukke arbejdspladser på land.

INUIT ATAQATIGIIT

INATSIARTUNI

Et flertal i udvalget har fremsat ønsker om, at der ikke skulle lukke arbejdspladser på land, eksempelvis har man fremsat ønsker om at fabrikken i Aasiaat skulle fortsætte.

Vi ser med tilfredshed, at Naalakkersuisut i deres svarnotat til andenbehandlingen konstaterer, at der ikke skal ske lukninger af indhandlingssteder samt at man ikke lægger op til nedskæring af antallet af fiskere.

Flertallet har også villet komme SIK i møde om deres ønske om at sætte indhandlingspligten lidt op for at sikre arbejdspladser i land. Vi er overbeviste om at fabrikkerne vil fortsat være i drift, idet fabrikker er vigtige for kommunes og ikke mindst for borgernes evne til at være til at være økonomisk selvforsynende.

Inuit Ataqatigiit støtter forslag til fiskerilov i den nye form. Vi skal understrege vores ønske om at den ikke skal ramme borgerne negativt. Den skal ikke sende borgerne hjem og skal ikke resultere i at fiskere kommer i land.

Fiskeriet skal danne sundt økonomisk grundlag for fiskeren ved at vi gennem den nye fiskerilov ikke skal ofre fiskere, men løfter i flok for at sikre at den får positive konsekvenser for flertallet af fiskere. Vi skal gentage, at vi er tilfredse med at Naalakkersuisut i deres arbejde med lovforslaget har understreget at man ikke lægger op til at skære ned på antallet af fiskere og at man ikke arbejder for at lukke fiskefabrikker.

Vi mener at Naalakkersuisut skal deltage i arbejdet i at rette op for de økonomiske konsekvenser over de enkelte fiskere. Under udvalgsfortrædelser og under høringen kom det frem at det vil være nødvendigt at skulle afsætte midler og kunne give garanti for lån for at sikre, at fiskerne kan fortsætte. Inuit Ataqatigiit er enige i, at dette arbejde skal ske sammen med Naalakkersuisut. Vi skal gentage det vi sagde under førstebehandlingen, nemlig at vi ønsker at loven ikke skal have negative konsekvenser for de enkelte fiskere.

Her ved afslutningen vil vi fremsige disse.

I forbindelse med arbejdet med den nye fiskerilov vil vi igen understrege, at vi i fiskeriverdenen må tage skridt til øgede positive effekter indenfor handel, uddannelse og økonomi. For vi selv styre forholdene og ikke sætte lid til andre.

Vi skal væk fra stråmandsvirksomhed og sikre at handel sker her i landet. Og der skal vi øge vores viden om økonomi og handel indenfor fiskeri. Vi skal handle direkte med andre lande.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Vi opfordrer ligeledes til at overveje at øge de biologiske undersøgelser og deraf følgende øgede bevillinger til Pinngortitaleriffik, for at øge vores videnskabelige viden og dermed få grundlag til at øge fiskekvoter. Vi arbejder for at sikre at udnytte hele fisken og gennem fiskeriloven skal vi sikre værdiforøgelse her til lands.

Vi mener ligeledes at inden for fiskeriet skal ske en udvikling inden for økonomi og erhverv på en miljørigtig måde, ligesom niveauet for uddannelser indenfor fiskeri skal løftes og gennem en øget værdiskabelse her i landet skal der åbnes nye arbejdspladser på land.

Vi mener at de unge skal have bedre muligheder for at kunne komme ind i fiskeriet på alle niveauer. Vi ønsker i den forbindelse også at flere kvinder får deres indtægt fra fiskeriet. På mellemlang sigt vil der ud fra demografisk udvikling være større årgange af unge, ligesom at der nu er udsigter til at der kan komme en mangel på fiskere. Vi opfordrer Naalakkersuisut om at være opmærksomme på disse.

Ligeledes ønsker vi at opfordre Naalakkersuisut til at genoverveje de årlige ansøgninger til fiskerilicenser.

Det er helt sikkert at den nye fiskerilov ikke vil kunne stille alle tilfreds. Men det er vigtigt at vi endelig nu afslutter arbejdet. Når vi blot holder endeløse taler om det, vil vi fastholde usikkerheden i vores vigtigste erhverv.

Det er sandsynligt at ventetiden har skabt usikkerhed. For når man ikke har en viden om hvordan de lovgivningsmæssige rammer vil være, kan man hverken lægge planer eller investere. Så nu må ventetiden og usikkerheden ophøre. Vi skal fortsætte ind i en fremtid af muligheder.

Inuit Ataqatigiit vil ikke nøjes med ord, men vil være med til og bakke op om realisering og ændringer.

For de værdier vi fremførte på starten af tale og i talen ser vi repræsenteret i den nu foreliggende fiskerilov.

Med disse bemærkninger støtter vi lovforslaget i den nye form efter de fremsatte ændringsforslag og henviser forslaget til behandling i fiskeri, fangst og landbrugsudvalget inden den afsluttende tredjebehandling af forslaget.

Tak.